

המקומון - העדכון היומי לרשויות המקומיות

חובת העירייה לגבי בטיחות מתקנים בגן שעשועים, כאשר ישנה חברה שתפקידה בדיקת הגנים

תא (ב"י) 35505-02-16 פלוני (קטין) נ' עיריית רעננה

לאחרונה דן בית המשפט בתביעת פיצויים בגין נזקי גוף, אשר נגרמו לקטין עת נפל ממתקן טיפוס אתגרי בגן שעשועים הנמצא בשטחה המוניציפאלי של עיריית רעננה. התאונה ארעה עת הקטין טיפס על מתקן משופע, ארוך וצר המתנשא לגובה של 1.8 מטר, וכאשר הגיע לקצהו העליון נטה לפתע המתקן על צידו והקטין נפל אפיים ארצה. לאחר האירוע קובע המתקן לרצפה כך שאינו זז כיום. יצוין, כי אין תו תקן ישראלי למתקן זה. עוד יצוין, כי העירייה לא הציגה אישור מכון התקנים למתקן לאחר התקנתו.

העירייה שלחה הודעת צד ג' כנגד חברת "ערן שוהם נ.ע. לבה בע"מ" היבואנית של המתקן, ומי שסיפקה את המתקן עבור העירייה והתקינה אותו בגן השעשועים, וכנגד "שעשועים וספורט בע"מ" החברה שנשכרה על ידי העירייה לביצוע פיקוח ובדיקות שוטפות לכלל מתקני הגן ובפרט למתקן מושא התובענה (להלן: "ערן שוהם" ו"שעשועים וספורט"). בנוסף, שלחה העירייה הודעת צד ג' כנגד תובעים 2-3, הוריו של הקטין, בטענה להיעדר פיקוח והשגחה נאותה על הקטין במועד התאונה.

עיקר המחלוקת בתובענה זו נסובה סביב סוגיית החבות, ככל שקיימת, לרבות חלוקתה בין הצדדים.

לאחר בחינת הראיות קבע בית המשפט כי העירייה, החברה המתקינה והחברה המתחזקת חייבות שלושות במשותף. תוך כדי כך קבע ביהמ"ש גם מספר קביעות עקרוניות חשובות. בין היתר נקבע כי "במקרה דנן התנהגותה של העירייה יצרה כלפי התובע (קטין) סיכון צפוי ובלתי סביר, אשר שומה עליה לחוב בגינו".

בית המשפט עמד על כך ש"מושכלות יסוד: קיומה של חובת זהירות מושגית וקונקרטית בין בעל המקרקעין, ובמקרה דנן העירייה כרשות העירונית הבעלים, המתחזקת, ומפעילת הגן על מתקניו, לבין המוזמן ובר הרשות העושה שימוש במתקניו".

ביהמ"ש קבע, כי ההחלטה להתקין את המתקן כך שחלקו העליון מתנשא לגובה של 1.8 מ' לא הייתה סבירה. זאת הן לאור גובהו והן לאור האתגר בדמות הטייה סיבובית של המתקן בצורה אסימטרית רק לצד אחד, באופן שעלול לגרום לקטין לאבד שיווי משקל. עוד נקבע, כי העובדה שהעירייה או החברה המתחזקת קיבעה את המתקן לאחר התאונה מעידה אף היא על המסוכנות של המתקן לפני כן. במקרה דנן נקבע אמנם כי אין תקן למתקן זה וכי לא ניתן אישור מכון התקנים למתקן לאחר ההתקנה. עם זאת, בחן בית המשפט את הטענה כי אישור מכון התקנים מהווה הגנה לעירייה. וכך קבע בית המשפט:

העירייה וצדדי ג' מסתמכים באופן עיוור ומוחלט על תעודות הבדיקה של מכון התקנים וטוענים כי עמידה בדרישות התקן הנה תנאי עיקרי ומרכזי השומט את הקרקע תחת טענת ההתרשלות המיוחסת למי מהם. ברם, כבר נקבע בפסיקה כי בדיקת מכון התקנים היא נקודת מוצא לבדיקת קיומה של אחריות ולא תנאי המאין לחלוטין את קיומה. מצאתי להפנות בעניין זה לסעיף 18 לחוק התקנים, התשי"ג-1953 הקובע: "האמור בחוק זה אינו בא לגרוע מכל חוק אחר". מכאן, שגם אם נניח קיומה של בדיקה תקינה ורלוונטית מטעם מכון התקנים, אין הדבר שולל בהכרח קיומה של חובת זהירות החלה על בעלים/מחזיק/מתחזק המתקן בהתאם לעולות הרשלנות. במילים אחרות, דרישות התקן מהוות רף מינימאלי בלבד ואין בהן הגנה הרמטית השוללת אחריות מכל מן או סוג שהוא.

עוד עמד בית המשפט על כך שהחברה המתחזקת לא ביצעה בדיקות משמעותיות – אלא בדיקות שטחיות בלבד למתקן. כך לדוגמא – הודבק על המתקן שלט לפיו השימוש מותר מגיל שלוש, כאשר המתקן מיועד לילדים מגיל שש ומעלה בלבד.

בהתאם נקבע כי העירייה אחראית לנזק שנגרם לקין ובהתאם עבר ביהמ"ש לבחון את חלוקת האחריות בין הצדדים.

נקבע אשם תורם לאב בשיעור של 15%, היות ולמרות גובהו של המתקן לא עמד בצמוד לבנו בעת הטיפוס.

נקבע כי החברה המתקינה חבה בנזק בשיעור 35% מחלקה של העירייה היות והתקנת המתקן נעשתה באופן המהווה סיכון צפוי ובלתי סביר כלפי משתמש המתקן, מבלי שהוכח כי הינו תואם את הוראות היצרן או כי עבר בדיקה בשטח לאחר התקנה של מכון התקנים.

נקבע כי החברה המתחזקת חבה בנזק בשיעור 35 אחוז מחלקה של העירייה היות ואיכות הבדיקות שבוצעו על ידה הינה שטחית ואינה מניחה את הדעת. לא הוכח לפניי כי נבדקו האלמנטים הנעים של המתקן, כאשר עובדי צד ג' 2 הודו כי בדיקתם מסתכמת רובה ככולה על התרשמות חזותית בלבד, ללא מדידה או בדיקה פיזית של המתקן וללא השוואה לסטנדרט אובייקטיבי מחייב כלשהו.

העירייה חבה בנזק בשיעור 30% מהנזק לאחר ניכוי האשם התורם של האב וזאת היות ו"חובתה של העירייה כבעלים וכמחזיק בפועל, לא פקעה עם חתימה על הסכם תחזוקה עם חב' שעשועים והיא לא יכולה לצאת "פטור בלא כלום" כמבוקש על ידה. העירייה היא זו שאחראית בראש ובראשונה לדאוג כי מתקניה בטוחים לשימוש ואין יכולה להיבנות אך ורק מתוצאות הבדיקה החודשית כמדד לתקינות המתקן. סבורתני כי גובהו של המתקן, לצד מימדיו וההטיה לצדדיו, בהצטרף לשילוט השגוי שהוטבע על המתקן היו צריכים להדליק "נורה אדומה" גם אצלה ולבחון בצורה מעמיקה יותר את התאמתו של המתקן לגן, גם אם זה אומר לבדוק בקפידה רבה יותר את הקבלן ששכרה לצורך זה ולא להסתפק רק "בשורה התחתונה" של ממצאי הבדיקה כראה וקדש".

התקן
 מהווה
 נורמה
 ונקודת
 מוצא
 בבחינת
 רף
 תחתון,
 אולם
 בכל
 מקרה
 אינו
 מהווה
 רשימה
 סגורה
 וממצה
 של כללי
 זהירות
 החלים
 על
 בעלים,
 מתקין,
 מחזיק
 ועל מי
 שאמון
 על
 התחזוקה
 השוטפת
 של
 המתקן